

מה הקדוש ברוך הוא יושב בחדרי חדרים, הכי נשמתא יושבת בחדרי חדרים, מה הקדוש ברוך הוא מלא כל העולם הכי נשמתא מלאה את כל הגוף, מה הקדוש ברוך הוא דן את כל העולם, הכי נשמתא דנה את גופא, ורזא דנשמתא דאיהי שוה לקודשא ברוך הוא, דא בינה, מ"י, ועלה אתמר (ישעיה מ כה) ואל מי תדמיוני ואשוה, אל מי ודאי, והא אוקמוהו מארי מתניתין, חמשה דברים אליו, חמשה ודאי, בגין דאינון מסטרא דה' עלאה.

נראה, כף הנשמה רואה ואינה נראית. מה הקדוש ברוך הוא יושב בחדרי חדרים, כף הנשמה יושבת בחדרי חדרים. מה הקדוש ברוך הוא מלא כל העולם, כף הנשמה מלאה את כל הגוף. מה הקדוש ברוך הוא דן את כל העולם, כף הנשמה דנה את הגוף. וסוד הנשמה שיהא שוה לקדוש ברוך הוא, זו בינה, מ"י, ועליה נאמר ואל מי תדמיוני ואשוה, אל מ"י ודאי, והרי פרשוהו בעלי המשנה חמשה דברים אלו, חמשה ודאי, משום שהם מצד ה' העליונה.

ואינון פלהו תקונין בלב, כמה דאוקמוהו מארי מתניתין הלב מבין, הלב רואה, הלב שומע, הא תלת, ה' איהי חמש, ורוחא דפומא דסליק בה קלא ואמירה ודבורא דא ו', ערקין דלפא אינון פחיילין בטר מלכהון, ורזא דמלה (יחזקאל א יב) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו, הכי מתנהגין ערקין דלפא לגבי רוחא הרי לך רוח בלב, דנפיק מאזן שמאלא דלפא, ואיהו הוה רוח צפונית דבטש בכנור דדוד, ובהאי רוחא הוה בטש בחמש נימין דכנור, דאינון חמש פנפי ריאה, ובקנה סליק קול ללפא, ואיהו אש אוכלא, מאודנא ימינא דלפא דאיהי פלפי כבד, ומניה נפיק דבור, הדא הוא דכתיב (ירמיה כג ט) הלא כה דברי פאש, ואי לאו פנפי ריאה דנשבין על לפא, הוה אוקיד כל גופא, מחשבה בלפא ודא י', דה' ה' אנון אמירה ודבורא, ו' קלא כליל פלא.

והם פלם תקונים בלב, כמו שבארוהו בעלי המשנה, הלב מבין, הלב רואה, הלב שומע - הרי שלש. ה' היא חמש, הבל ורוח הפה שעולה בו קול ואמירה ודבור, זה ו', עורקי הלב הם כמו חילים אחר מלפם, וסוד הדבר - אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו, כף מתנהגים עורקי הלב אל הרוח, הרי לך רוח בלב, שיוצא מאזן שמאל של הלב, והיא היתה הרוח הצפונית שהפתה בכנור דוד, וברוח הזו היה מכה בחמשת הנימים של הכנור, שהם חמש פנפי ראה, ובקנה עולה הקול ללב, והיא אש אוכלת, מאזן ימין של הלב שהיא פלפי כבד, וממנו יוצא הדבור, זהו שפתוב הלא כה דברי פאש, ואם לא פנפי הראה שנושבות על הלב, היה שורף כל הגוף. המחשבה בלב, וזה י', שה' ה' הם אמירה ודבור, ו' קול כולל הכל.

רביעאה במזמור, ודא הוא דרועא ימינא, הדא הוא דכתיב (תהלים צח א) מזמור שירו לי' שיר חדש פי נפלאות עשה הושיעה לו ימינו, ועלה אתמר (שם טו) הושיעה ימינך, ליהו"ה שיר חדש פי נפלאות עשה הושיעה לו ימינו, ועליה

רביעי במזמור, וזהו הוא זרוע ימין. זהו שפתוב מזמור שירו נאמר הושיעה ימינך, והוא בגלות

עם השכינה, והוא תומך אותה, וסוד הדבר - וזרוע יהו"ה על מי נגלתה, וכו' שבועת הגאלה. זהו שכתוב נשבע יהו"ה בימינו ובזרוע עזו, ועוד, חי יהו"ה שכבי עד הבקר.

ולמה נקראת זרוע יהו"ה? משום שבכף היד בו י', חמש אצבעות ה', הקנה של הימין שהוא הזרוע, ו' הכתף, בו ה', וזה העמוד האמצעי שנקשר בימין, להקים בו שכינה בגלות, ומשה שהוא הדמות של העמוד האמצעי, נאמר בו (ישעיה סג) מוליך לימין משה זרוע תפארתו. והוא בוקע את מי התורה לזרע אברהם, שהוא ימין, להיות לו שם עולם, ונקשר בה' של אברהם, שהוא חמשה חמשי תורה, ובה השתלם משה, ומיד פשהשתלם נגלתה עליו הימין, וזהו וזרוע יהו"ה על מי נגלתה.

החמישי בנגון, משום שהנגון הזה עולות ממנו כמה נגינות, עלמות מצד השמאל, שמשם רוח צפון היטה יורדת בכנור דוד והיה מנגן מאליו. זהו שכתוב והיה כנגן המנגן וגומר. ומשם יוצאים רעמים. זהו שכתוב ורעם גבורותיו מי יתבונן, ומשם רעה התרעעה הארץ בתרועה, מצד של מטה כלפי חסד, מוט התמוטטה ארץ בתקיעה, פור התפוררה ארץ בשברים. באותו זמן שלשת האבות מתקשרים עם גבורה, ונעשים בה תרועה שברים תקיעה, ובהם רעה התרועעה וגומר, וזה יהיה בסוף הימים, וכל האותות הללו יהיו בארץ ישראל, משום ששם חבורן, ששם קבורים האבות.

ואיהו בגלותא עם שכינתא, ואיהו תמיך לה, ורזא דמלה (ישעיה נג א) וזרוע יי' על מי נגלתה, וביה אומאה דפורקנא, הדא הוא דכתיב (שם סב ח) נשבע יי' בימינו ובזרוע עזו, ועוד (רות ג יג) חי יי' שכבי עד הבקר.

ואמאי אתקרי זרוע יי', בגין דכף היד ביה י', חמש אצבעאן ה', קנה דימינא דאיהו דרועא ו', כתף ביה ה', ודא עמודא דאמצעיתא דאתקשר בימינא, לאקמא ביה שכינתא בגלותא, ומשה דאיהו דיוקנא דעמודא דאמצעיתא, אתמר ביה (ישעיה סג יב) מוליך לימין משה זרוע תפארתו, ואיהו בוקע מיא דאורייתא לגבי זרע אברהם דאיהו ימינא, למהוי ליה שם עולם, (דף כח ע"ב) ואתקשר בה' דאברהם, דאיהו חמשה חומשי תורה, ובה אשתלים משה, ומיד דאשתלים אתגליא עליה ימינא, ודא הוא (ישעיה נג א) וזרוע יי' על מי נגלתה.

חמשאה בנגון, בגין דהאי ניגון סליק מניה כמה נגינות, עולימן מסטרא דשמאלא, דמתמן רוח צפון הנה נחתא בכנור דוד והיה מנגן מאליו, הדא הוא דכתיב (מלכים ב ג טו) והיה כנגן המנגן וגומר.

ומתמן רעמין נפקין, הדא הוא דכתיב (איוב כו יד) ורעם גבורותיו מי יתבונן, ומתמן (ישעיה כד יט) רעה התרעעה הארץ בתרועה, מסטרא דמטה כלפי חסד, מוט התמוטטה ארץ בתקיעה, פור התפוררה ארץ בשברים, בההוא זמנא תלת אבהן מתקשרין בגבורה, ואתעבידו בה תרועה שברים תקיעה, ובהון רעה התרועעה וגומר, ודא יהא בסוף יומיא, וכל אתין אלין בארעא דישראל יהון, בגין דתמן חבורן דאבהן תמן קבורים.

שְׁתִּיתָא הַלְלוּיָהּ הַלְלוּיָהּ וְדָא ה"ו, עֲלִיָּה
 אֲתָמַר (שמות יב מב) לֵיל שְׁמוֹרִים הוּא
 לַיְי, וְדָא אִיהוּ עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא, וְרָזָא
 דְּמִלָּה (ירמיה לא ו) הַשְּׁמִיעוּ הַלְלוּ, וְאֲמַרו הוֹשַׁע
 יי' אֶת עַמֶּךָ אֶת שְׂאֲרֵית יִשְׂרָאֵל, לְקַיִים
 קָרָא (מִכָּה ז טו) פִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֲנוּ
 נִפְלְאוֹת.

וְרָזָא דְּמִלָּה (קהלת א ט) מ"ה ש"הִיָּה ה"וּא
 ש"יִהִיָּה, וּבִיָּה (תהלים לג יד) מ"מִכּוֹן
 ש"בְּתוֹ ה"שְׁגִיחַ, בְּגִין דְּאִיהוּ דִּיּוֹקְנָא דְּעֲמוּדָא
 דְּאֲמַצְעִיתָא, בְּהֵהוּא זְמַנָּא אֲתַקִּיִּים רָזָא
 דְּמִתְנִיתִין דְּאֲמַר אוֹכְלִין כָּל אַרְבַּע, וְתוֹלִין כָּל
 חֲמֵשׁ דְּהֵינּוּ אֶלְף חֲמֵשָׁא, וְשׁוֹרְפִין בְּתַחֲלַת
 שֵׁשׁ דְּאִיהוּ אֶלְף שְׁתִּיתָא.

וּבְגִין דְּלֹא יִפְרִישׁוּ בֵּין שֵׁשׁ דְּאִיהוּ עֲמוּדָא
 דְּאֲמַצְעִיתָא, וּבֵין שִׁבְעָ דְּאִיהִי בֵּת זַוְגִיָּה,
 צָרִיף לְבַעֲרָא שְׂאוֹר וְחִמְץ דְּאִינוּן עֲרַב רַב,
 דְּלֹא יִתְחַזְּיִין בֵּין שֵׁשׁ דְּאִיהוּ ו', וּבֵין שִׁבְעָ
 דְּאֲתָמַר בְּהַ (שם קיט קסד) שִׁבְעָ בַּיּוֹם הַלְּלִיתִּיהּ, בְּגִין
 דְּעֲרַב רַב אִפְרִישׁוּ בֵּין שֵׁשׁ לְשִׁבְעָ בְּמִתְן תּוֹרָה,
 כְּמָה דְּאֵת אֲמַר (שמות לב א) וַיֵּרָא הָעַם כִּי בָשַׁשׁ
 מֹשֶׁה, וְאוֹקְמוּהוּ בְּשֵׁשׁ, בְּאֵלִין שֵׁית שְׁעֵתִין
 עֲבָדוּ יֵת עֲגָלָא, וְאִפְרִישׁוּ בֵּין ו"ה דְּאִינוּן שֵׁשׁ
 לְשִׁבְעָ, הֵכִי יִפְרִישׁ לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בֵּין
 שֵׁשׁ לְשִׁבְעָ.

דְּבִגְנִיָּהוּ הוֹת מְצָה פְּרוּסָה לְחֵם עֲנִי עֲנִי
 וְדָא, וּבְהֵהוּא זְמַנָּא תְּהֵא שְׁלִימָה
 כְּגוּוֹנָא דְּחִבְרָתָה דְּאִיהִי מְצָה שְׁלִימָה, הָדָא
 הוּא דְּכְתִיב (ישעיה ל כו) וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר
 הַחֲמָה, וְאֲמַאי הוֹת מְצָה פְּרוּסָה, בְּגִין
 דְּאֲסִתְּלַק מִנָּה ו' רְגַל דִּילָּה לְמַהוּי בִּיָּה כְּמַצּוֹה,
 וּמְצָה פְּרוּסָה אֲשֶׁתָּאֲרַת ד', וּבְגִין דָּא מְצָה
 פְּרוּסָה ד', מְצָה שְׁלִימָה ה', וּבְגִין דָּא אֲמַרִּין הַלֵּל גְּמוּר וְהַלֵּל שְׁאִינוּ

הַשְּׁשִׁי הַלְלוּיָהּ הַלְלוּיָהּ, וְזָה
 ה"ו, עֲלִיָּו נֹאֲמַר לֵיל שְׁמוֹרִים
 הוּא לִיְהו"ה, וְזָהוּ הָעֲמוּד
 הָאֲמַצְעִי, וְסוּד הַדְּבָר - הַשְּׁמִיעוּ
 הַלְלוּ, וְאֲמַרו הוֹשַׁע יְהו"ה אֶת
 עַמֶּךָ אֶת שְׂאֲרֵית יִשְׂרָאֵל, לְקַיִים
 אֶת הַפְּתוּב פִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם אֲרָאֲנוּ נִפְלְאוֹת.

וְסוּד הַדְּבָר - מ"ה ש"הִיָּה ה"וּא
 ש"יִהִיָּה, וּבו מ"מִכּוֹן ש"בְּתוֹ
 ה"שְׁגִיחַ, מִשּׁוּם שֶׁהוּא הַדְּמוּת
 שֶׁל הָעֲמוּד הָאֲמַצְעִי. בְּאוֹתוֹ זְמַן
 מִתְקַיִם סוּד הַמְּשֻׁנָּה שְׁאֲמַר,
 אוֹכְלִין כָּל אַרְבַּע וְתוֹלִין כָּל
 חֲמֵשׁ, שֶׁהֵינּוּ הָאֶלְף הַחֲמִישִׁי,
 וְשׁוֹרְפִים בְּתַחֲלַת שֵׁשׁ, שֶׁהוּא
 הָאֶלְף הַשְּׁשִׁי.

וּכְרִי שְׁלֹא יִפְרִידוּ בֵּין שֵׁשׁ,
 שֶׁהוּא הָעֲמוּד הָאֲמַצְעִי, וּבֵין
 שִׁבְעָ, שֶׁהִיא בֵּת זַוְגוּ, צָרִיף
 לְבַעֲרָ שְׂאוֹר וְחִמְץ, שֶׁהֵם עֲרַב
 רַב, שְׁלֹא יֵרְאוּ בֵּין שֵׁשׁ, שֶׁהוּא
 ו', וּבֵין שִׁבְעָ, שֶׁנֹּאֲמַר בְּהַ שִׁבְעָ
 בַּיּוֹם הַלְּלִיתִּיהּ, מִשּׁוּם שֶׁעֲרַב רַב
 הַפְּרִידוּ בֵּין שֵׁשׁ לְשִׁבְעָ בְּמִתְן
 תּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁנֹּאֲמַר וַיֵּרָא הָעַם כִּי
 בָשַׁשׁ מֹשֶׁה, וּפְרָשׁוּהוּ בְּשֵׁשׁ,
 בְּשֵׁשׁ הַשְּׁעוֹת הַלְלוּ עֲשׂוּ אֶת
 הָעֲגָלָה, וְהַפְּרִידוּ בֵּין ו"ה, שֶׁהֵם
 שֵׁשׁ לְשִׁבְעָ, כִּף יִפְרִיד אוֹתָם
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בֵּין שֵׁשׁ
 לְשִׁבְעָ.

שְׁבַגְרָהִים הֵיָּתָה מְצָה פְּרוּסָה
 לְחֵם עֲנִי, עֲנִי וְדָא, וּבְאוֹתוֹ זְמַן
 תְּהִיָּה שְׁלֵמָה, כְּמוֹ שֶׁחִבְרָתָה
 שֶׁהִיא מְצָה שְׁלֵמָה. זָהוּ שֶׁכְּתוּב
 וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה,
 וְלָמָּה הֵיָּתָה מְצָה פְּרוּסָה? מִשּׁוּם
 שֶׁהִסְתַּלַּק מִמֶּנָּה ו', הַרְגַּל שְׁלֵמָה,
 לְהֵיוֹת בּוֹ כְּמוֹ מְצוּהָ, וּמְצָה
 פְּרוּסָה נִשְׁאָרָה ד', וּמִשּׁוּם זֶה
 מְצָה פְּרוּסָה ד', מְצָה שְׁלֵמָה ה',

וְהַלֵּל גְּמוּר וְהַלֵּל שְׁאִינוּ

תקונא תליסר - כח ע"ב

גמור בפסח, לקבל מצה שלימה ומצה פרוסה.

ואמרין מרור, על שם ו' דאתפרש מן ה', ודא גרים לון דוימררו את חיייהם, איהו מרור ואיהי מרה, הדא הוא דכתיב (רות א כ) קראן לי מרה פי המר שד"י לי, בעבודה קשה בקשיא, בחמר בקל וחמר, בין אומין דעלמא.

ומאן גרים דא, י' מן שד"י רשימו דברית, דיהיב משה בערב רב, בגין דא נחית משה מדרגיה, הדא הוא דכתיב (שמות לב ז) לך רד פי שחת עמך, עמך ולא עמי, ועל ידיה עתידה שכינתא ליחדא עם קודשא בריך הוא, בגין דאיהו אפריש לון, צריך ליחדא לון, לתקנא במה דחאב, קמו כלהו חבריא ונשקו ליה, ואמרו אי לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די.

שביעאה בנצוח דאיהו נצח ישראל, ועליה אתמר (שמואל א טו כט) וגם נצח ישראל לא ישקר, ועליה אתמר (תהלים כב א) למנצח על אילת השחר, למנצח על השמינית (שם יב א), מאן שמינית הוד, ואיהו נצח עליה.

תמינאה בהודאה, וביה הוה משבח דוד הודו ליי, ודא הוד ודאי, למנצח הודו, בהון רמיזין נצח והוד, ואינון נסין, וביה שבח משה אז, הדא הוא דכתיב (שמות טו א) אז ישיר משה, בגין דאיהו הוד דיהיב למשה, (ישעיה נח ז) אז תקרא ויי' יענה, ואיהו תמינא יומין דמילה, ובתריה ברית דאיהו יסוד צדיקא דעלמא, וביה אתגליא י' (דף כט ע"א) דמילה, עשיראה לעשר ספירן, ואיהו הוד תמינא יומי דחנופה, לארבעה ועשרין יומין, דאינון ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ומיד דעלה זית טרף

ומשום כף אומרים הלל גמור והלל שאינו גמור בפסח, כנגד מצה שלמה ומצה פרוסה.

ואומרים מרור, על שם ו' שנפרד מה', וזה גרם לה שוימררו את חיייהם, הוא מרור והיא מרה. זהו שכתוב קראן לי מרה פי המר שד"י לי, בעבודה קשה בקשיא, בחמר, בקל וחמר, בין אמות העולם.

ומי גרם זה? י' מן שד"י, הרשם של הברית, שנתן משה בערב רב, משום כף ירד משה מדרגתו. זהו שכתוב לך רד פי שחת עמך, עמך ולא עמי, ועל ידו עתידה השכינה להתיחד עם הקדוש ברוך הוא. משום שהוא הפריד אותם, הוא צריך ליחד אותם, לתקן במה שחטא. קמו כל החברים ונשקו אותו, ואמרו: אם לא באנו לעולם אלא לשמע את זה - די.

השביעי בנצוח, שהוא נצח ישראל, ועליו נאמר וגם נצח ישראל לא ישקר, ועליו נאמר למנצח על אילת השחר, למנצח על השמינית. מי השמינית? הוד, והוא נצח עליה.

השמיני בהודאה, ובו היה משבח דוד הודו ליהו"ה, וזה הוד ודאי, למנצח הודו, בהם רמוזים נצח והוד, והם נסים, ובו שבח משה אז, זהו שכתוב אז ישיר משה, משום שהוא הוד שנתן למשה, אז תקרא ויהו"ה יענה, והוא שמונה ימי מילה, ואחריו ברית שהוא יסוד צדיק העולם, ובו התגלה י' של מילה, עשירי לעשר ספירות, וההוד הוא שמונה ימי החנופה, לארבעה ועשרים ימים, שהם ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

ומיד דעלה זית טרף